

Dosarul nr. 2r-570/18

prima instanță: Judecătoria Hîncești, sediul Central (Valentina Suruceanu)

instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (Lidia Bulgac, Silvia Gîrbu, Grigore Dașchevici)

DECIZIE

12 septembrie 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Valeriu Doagă
Tamara Chișca-Doneva
Svetlana Filincova

examinând recursul declarat de Petru Codreanu,
în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de societatea cu răspundere limitată „Proparc Grup” împotriva lui Petru Codreanu cu privire la încasarea datoriei și compensarea cheltuielilor de judecată,
împotriva încheierii din 29 martie 2018 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a respins cererea lui Petru Codreanu cu privire la repunerea în termen a apelului și s-a restituit cererea de apel depusă de Petru Codreanu împotriva hotărârii din 13 iunie 2017 a Judecătoriai Hîncești, sediul Central, din motiv că a fost depusă în afara termenului legal,

constată:

La 08 aprilie 2017, societatea cu răspundere limitată „Proparc Grup” (denumirea prescurtată SRL „Proparc Grup”) a depus, prin intermediul poștei, cerere de chemare în judecată împotriva lui Petru Codreanu cu privire la încasarea datoriei în cuantum de 739,66 de euro și compensarea cheltuielilor de judecată în cuantum de 467,25 de lei.

Prin hotărârea din 13 iunie 2017 a Judecătoriai Hîncești, sediul Central, acțiunea depusă de SRL „Proparc Grup” a fost admisă parțial și s-a încasat de la Petru Codreanu în beneficiul SRL „Proparc Grup” suma de 500 de euro cu titlu de datorie, suma de 139,66 de euro cu titlu de dobândă de întârziere și suma de 467 de lei cu titlu de compensare a taxei de stat achitată la depunerea cererii de chemare în judecată (f.d. 44,

La 04 ianuarie 2018, Petru Codreanu a declarat apel împotriva hotărârii din 13 iunie 2017 a Judecătoriai Hîncești, sediul Central, solicitând *inter alia* repunerea în termen a cererii de apel (f.d. 47).

Prin încheierea din 29 martie 2018 a Curții de Apel Chișinău a fost respinsă ca neîntemeiată cererea lui Petru Codreanu cu privire la repunerea în termen a cererii de apel și s-a restituit cererea de apel depusă de Petru Codreanu împotriva hotărârii din 13 iunie 2017 a Judecătoriai Hîncești, sediul Central, din motiv că a fost depusă în afara termenului legal (f.d. 57, 58-60).

La 14 iunie 2018, Petru Codreanu a declarat recurs împotriva încheierii din 29 martie 2018 a Curții de Apel Chișinău (f.d. 64-66).

În motivarea recursului a indicat că, la soluționarea chestiunii cu privire la repunerea în termen a cererii de apel, instanța de apel nu a ținut cont de faptul că examinarea cauzei în prima instanță a avut loc în absența sa și că despre existența hotărârii din 13 iunie 2017 a Judecătorei Hîncești, sediul Central, a aflat de la executorul judecătoresc care a intentat procedura de executare silită.

Recurentul a relevat că instanța de apel a ignorat argumentele sale precum că avizele de recepție a corespondenței, anexate la materialele cauzei, sunt semnate de către o persoană neidentificată și nu de către Petru Codreanu ori membrii familiei acestuia.

Petru Codreanu a solicitat repunerea în termenul procedural de declarare a recursului, admiterea recursului și casarea integrală a încheierii din 29 martie 2018 a Curții de Apel Chișinău, cu soluționarea prin decizie a problemei.

În conformitate cu prevederile art. 425 din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Instanța de recurs consideră că, în speță, calea de atac este demarată în interiorul termenului legal, deoarece din materialele cauzei nu poate fi stabilit momentul când a fost comunicată lui Petru Codreanu încheierea din 29 martie 2018 a Curții de Apel Chișinău, iar drept consecință nu poate fi stabilit momentul când începe să curgă termenul de exercitare a dreptului de a ataca încheierea judecătorească.

Examinând recursul declarat, Colegiul civil comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție îl consideră neîntemeiat și care urmează a fi respins, cu menținerea încheierii din 29 martie 2018 a Curții de Apel Chișinău, din motivele ce succed.

Articolul 426 din Codul de procedură civilă consemnează la alin. (3) că, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copiei certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului și a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

În conformitate cu art. 427 lit. a) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

Materialele cauzei atestă că, la 08 aprilie 2017, societatea cu răspundere limitată „Proparc Grup” (denumirea prescurtată SRL „Proparc Grup”) a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Petru Codreanu cu privire la încasarea datoriei în cuantum de 739,66 de euro și compensarea cheltuielilor de judecată în cuantum de 467,25 de lei (f.d. 3-4, 17).

Prin hotărârea din 13 iunie 2017 a Judecătorei Hîncești, sediul Central, acțiunea depusă de SRL „Proparc Grup” a fost admisă parțial și s-a încasat de la Petru Codreanu în beneficiul SRL „Proparc Grup” suma de 500 de euro cu titlu de datorie, suma de 139,66 de euro cu titlu de dobândă de întârziere și suma de 467 de lei cu titlu de compensare a taxei de stat achitată la depunerea cererii de chemare în judecată (f.d. 44,

La 04 ianuarie 2018, Petru Codreanu a declarat apel împotriva hotărârii din 13 iunie 2017 a Judecătorei Hîncești, sediul Central, solicitând *inter alia* repunerea în

termen a cererii de apel (f.d. 47).

Prin încheierea din 29 martie 2018 a Curții de Apel Chișinău a fost respinsă ca neîntemeiată cererea lui Petru Codreanu cu privire la repunerea în termen a cererii de apel și s-a restituit cererea de apel depusă de Petru Codreanu împotriva hotărârii din 13 iunie 2017 a Judecătoriei Hîncești, sediul Central, din motiv că a fost depusă în afara termenului legal (f.d. 57, 58-60).

Verificând legalitatea încheierii din 29 martie 2018 a Curții de Apel Chișinău prin prisma argumentelor invocate în recurs și a materialelor cauzei, Colegiul ajunge la concluzia că aceasta a fost emisă în concordanță cu normele de drept procedural pertinente speței.

În conformitate cu prevederile art. 362 alin. (1) din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel.

Colegiul taxează că, termenul de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia participanții la proces trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte.

În acest sens, dispozițiile art. 111 alin. (3) din Codul de procedură civilă evocă faptul că, termenul de procedură stabilit în ani, luni sau zile începe să curgă în ziua imediat următoare datei calendaristice stabilite, datei comunicării actului de procedură sau producerii evenimentului ori momentului care a condiționat începutul lui.

Colegiul reține că, în condițiile speței, hotărârea primei instanțe a fost pronunțată public la 13 iunie 2017, fapt confirmat inclusiv și prin procesul-verbal al ședinței de judecată (f.d. 36-37 recto-verso, 38).

Respectiv, prin prisma art. 111 alin. (3) coroborat cu dispozițiile art. 362 alin.(1) din Codul de procedură civilă, termenul de procedură de 30 de zile instituit de legiuitor pentru valorificarea dreptului de a ataca hotărârea judecătorească în ordine de apel, a început să curgă din ziua imediat următoare datei emiterii și pronunțării hotărârii judecătorești, adică de la 14 iunie 2017, data limită de depunere a cererii de apel fiind ziua de 13 iulie 2017, ora 24.00, acesta fiind termen de decădere din dreptul procesual.

La capitolul dat, Colegiul remarcă faptul că, pe parcursul examinării cauzei, prima instanță a solicitat întreprinderii de stat „Centrul Resurselor Informaționale de Stat „Registru” furnizarea informației cu privire la adresa de domiciliu a lui Petru Codreanu (f.d. 19). Astfel, conform notei-informative nr. 02/212938 a Departamentului acte de identitate din cadrul ÎS „CRIS „Registru”, recurentul Petru Codreanu este înregistrat la domiciliu în Republica Moldova pe adresa: s.Sofia, r-nul Hîncești (f.d. 23).

Mai mult decât atât, conform notei-informative emisă de viceprimarul comunei Cărpineni, r-nul Hîncești, la 15 mai 2017 cu numărul de ieșire 224, Petru Codreanu nu locuiește în com. Cărpineni, r-nul Hîncești, și este stabilit cu domiciliul în s. Sofia, r-nul Hîncești (f.d. 26, 33).

În conformitate cu art. 102 alin. (1) din Codul de procedură civilă, instanța înștiințează prin citație participanții la proces, martorii, experții, specialiștii și interpreții privitor la locul, data și ora ședinței de judecată sau la locul, data și ora efectuării unor acte de procedură.

La caz, din conținutul avizului de recepție DS3400046892AS (f.d. 27) Colegiul constată că, la 26 mai 2017, Pentru Codreanu a recepționat citația

expediată de instanța de judecată la locul de domiciliu al acestuia, s. Sofia, r-nul Hîncești.

Mai mult decât atât, conform avizului de recepție DS3400047816AS (f.d. 32), la 27 mai 2017, de către o persoană numele căruia nu poate fi deslușit („Simionel”, „Simionul” sau „Simion”) a fost recepționată citația expediată de instanța de judecată în adresa lui Petru Codreanu pe str. Livezilor, 1, s. Cărpineni, r-nul Hîncești. În acest sens urmează a fi remarcat faptul că, prin prisma art. 105 alin.(6) din Codul de procedură civilă (în redacția legii la momentul efectuării acțiunii procedurale), dacă nu îl va găsi pe destinatar la domiciliu sau la locul de muncă, persoana împuternicită să înmâneze citația sau înștiințarea o va înmâna unuia dintre membrii adulți ai familiei care locuiește împreună cu destinatarul și care și-a dat acordul să o primească, iar în lipsa acestora, o va remite organizației de exploatare a locuințelor, primăriei satului (comunei) ori administrației de la locul lui de muncă. Persoana care a primit citația sau înștiințarea este obligată să indice pe cotor numele și raporturile sale de rudenie cu destinatarul sau funcția sa. Totodată, ea este obligată să o înmâneze destinatarului cât mai curând posibil.

Astfel, prin prisma art. 105 alin. (6) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs conchide că persoana căreia i-a fost înmănată citația destinată lui Petru Codreanu, expediată pe adresa str. Livezilor, 1, s. Cărpineni, r-nul Hîncești, avea obligația pozitivă de a o înmâna acestuia cât mai curând posibil sau cel puțin să-l înștiințeze, prin orice mijloc de comunicare posibil, despre acest fapt și după caz să-i comunice conținutul corespondenței.

Coroborând circumstanțele relevate supra, instanța de recurs constată că prima instanță și-a executat obligația instituită la art. 100 și art. 102 din Codul de procedură civilă de a comunica pârâtului cererea de chemare în judecată și actele de procedură, precum și de a-l înștiința prin citație despre locul, data și ora ședinței de judecată și de efectuarea actelor de procedură.

Însă, analizând procesul-verbal al ședinței de judecată în prima instanță, se denotă faptul că deși a fost legal înștiințat despre data, ora și locul examinării cauzei, pârâtul Petru Codreanu nu s-a prezentat nici la o ședință de judecată, nu a înștiințat instanța de judecată despre motivul neprezentării sale și nu a solicitat amânarea acestora (f.d. 36-37 recto-verso).

Respectiv, în condițiile speței sunt aplicabile și dispozițiile art. 102 alin. (4¹) din Codul de procedură civilă, care statuează că participanții la proces înștiințați în mod legal o dată nu pot invoca necitarea lor pentru efectuarea actelor de procedură la o dată ulterioară.

Corelând circumstanțele relevate, Colegiul ajunge la concluzia că circumstanțele invocate de Petru Codreanu nu pot servi drept temei plauzibil de repunere în termenul procedural de demarare a căii de atac în ordine de apel. Or, în conformitate cu prevederile art. 362 alin.(3) din Codul de procedură civilă, repunerea în termen de apel se face de către instanța de apel în cazurile și în ordinea prevăzute de art. 116.

Totodată, art. 116 alin. (1) din Codul de procedură civilă consemnează că persoanele care, din motive întemeiate, au omis termenul de îndeplinire a unui act de procedură pot fi repuse în termen de către instanță.

Astfel, având în vedere că Petru Codreanu a fost legal înștiințat despre data, ora și locul petrecerii ședințelor de judecată și neîntemeiat nu s-a prezentat la acestea, nu a comunicat instanței motivul imposibilității prezentării sale în ședințele de

judecată și nu a solicitat amânarea examinării cauzei, Colegiul apreciază că acesta neîntemeiat a omis termenul legal de declarare a apelului. Or, recurentul trebuia să dea dovadă de diligență și un rol activ față de cauza civilă în care este implicată și despre existența căreia a fost înștiințat în mod legal de către instanța de judecată.

La caz, este notabil că certitudinea legală impusă regulilor de procedură civilă, în calitate de condiție *sine qua non* a unui proces echitabil, vizează atât drepturile apelanților, cât și ale intimaților, astfel încât instanța de judecată nefiind în drept de a substitui voința legislatorului materializată în conținutul normelor de procedură civilă în vederea exonerării apelantului de sancțiunile procedurale din motivul înțelegerii greșite de către acesta a efectelor legale.

Respectiv, în sensul autentic al normei art. 362 alin. (3) și art. 116 alin. (1) și (3), repunerea în termenul procedural poate fi efectuată doar în baza unor temeieri viabile și întemeiate. Caracterul temeiniciei motivelor de omitere a termenului procedural reprezintă o condiție *sine qua non* pentru repunerea acestuia. Prin urmare, obligația probării existenței circumstanțelor, care au făcut imposibilă efectuarea de către persoană a anumitor acțiuni procesuale în termenul stabilit, este pusă în sarcina justițiabilului ce solicită repunerea în termenul omis.

În condițiile speței, Colegiul însă apreciază ca fiind neviabil motivul invocat de recurentul Petru Codreanu întru repunerea în termenul procedural de declarare a apelului. Or, acesta fiind legal înștiințat despre data, ora și locul examinării cauzei trebuia să dea dovadă de responsabilitate și atitudine activă, interesându-se de soarta și etapa procedurală la care se află aceasta.

Ba mai mult decât atât, Colegiul subliniază că pe portalul unic al instanțelor de judecată [<http://www.instante.justice.md>] se publică informația cu privire la toate cererile de chemare în judecată, agenda ședințelor de judecată, rezultatul ședințelor de judecată, se publică hotărârile instanțelor judecătorești și alte informații relevante pentru justițiabili. Portalul unic al instanțelor de judecată reprezentând un punct unic de acces la informația despre activitatea tuturor instanțelor de judecată, având ca scop susținerea unui mediu informațional virtual și accesibil pentru asigurarea comunicării între justițiabili și instanțele de judecată.

Prin urmare, aplicând principiul *nemo censetur ignorare legem*, conform căruia necunoașterea sau cunoașterea greșită a legii nu exonerează persoanele de obligația de a se conforma legii, instanța de recurs conchide că întru repunerea în termen a cererii, Petru Codreanu nu poate invoca necitarea sau necomunicarea hotărârii judecătorești, deoarece în sensul art. 362 alin. (1) coroborat cu dispozițiile art. 111 din Codul de procedură civilă termenul de exercitare a căii de atac în ordine de apel începe să curgă din ziua imediat următoare datei calendaristice emiterii și pronunțării hotărârii judecătorești și nicidecum nu depinde de momentul comunicării actului judecătoresc de dispoziție sau neparticipării la judecarea cauzei.

La fel, speței îi este imperioasă și jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului, care a apreciat că reglementarea referitoare la formalitățile și termenele ce trebuie respectate pentru exercitarea unei căi de atac, urmărește să asigure o bună administrare a justiției și, în particular, să respecte principiul securității raporturilor juridice și că cei interesați trebuie să aibă posibilitatea de a se aștepta ca aceste reguli să fie aplicate. S-a subliniat că aceste termene urmăresc mai multe scopuri importante, și anume să garanteze securitatea juridică fixând un termen pentru acțiuni, să pună pe eventualii pârâți la adăpost de plângeri introduse foarte târziu care ar fi, probabil, mai dificil de combătut, și să împiedice nedreptățile ce s-ar putea

produce dacă tribunalele ar fi chemate să se pronunțe în legătură cu evenimente consumate cu mult timp în urmă, plecând de la elemente de probă cărora nu li s-ar mai putea acorda credit și care ar fi incomplete din cauza timpului scurs (cauza *Brumărescu v. România*, cauza *Marckx v. Belgia*).

Curtea Europeană a Drepturilor Omului a statuat în cauza *Ponomaryov vs Ucraina* că, deși în speță nu este vorba despre desființarea unei hotărâri judecătorești definitive și irevocabile în urma admiterii unei căi extraordinare de atac în lumina unor circumstanțe nou descoperite, ci de redeschiderea unui proces după un interval considerabil de timp prin repunerea în termenul de introducere a unei căi ordinare de atac, totuși reînnoirea acestui termen după o perioadă îndelungată și pentru motive neconvingătoare, reprezintă o decizie care ar putea înfrânge principiul securității raporturilor juridice într-un mod similar cu o cale extraordinară de atac.

În această ordine de idei, corelând circumstanțele faptice constatate, și expuse supra, cu normele legale precitate, instanța de recurs ajunge la concluzia că la depunerea cererii de repunere în termenul procedural de depunere a cererii de apel, Petru Codreanu nu a prezentat probe concludente și verosimile care ar dovedi imposibilitatea sa de a îndeplini actul procedural în interiorul termenului legal instituit de art. 362 alin. (1) din Codul de procedură civilă.

Din considerentele menționate și având în vedere faptul că încheierea din 29 martie 2018 a Curții de Apel Chișinău a fost emisă în concordanță cu normele de drept procedural, iar argumentele invocate în recurs sunt lipsite de substanță, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul și a menține încheierea recurată.

În conformitate cu art. 427 lit. a) din Codul de procedură civilă, Colegiul civil comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție
decide:

Se respinge recursul declarat de Petru Codreanu împotriva încheierii din 29 martie 2018 a Curții de Apel Chișinău.

Se menține încheierea din 29 martie 2018 a Curții de Apel Chișinău adoptată în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de societatea cu răspundere limitată „Proparc Grup” împotriva lui Petru Codreanu cu privire la încasarea datoriei și compensarea cheltuielilor de judecată.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Valeriu Doagă

judecătorii

Tamara Chișca-Doneva

Svetlana Filincova